

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Wet toezicht trustkantoren 2018 en enige andere wetten op het terrein van de financiële markten (Wijzigingswet financiële markten 2024)

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

§ 1. Inleiding

Dit wetsvoorstel maakt deel uit van de in beginsel jaarlijkse wijzigingscyclus van wet- en regelgeving op het terrein van de financiële markten. In deze cyclus worden kleinere onderwerpen opgenomen die geen separaat voorstel rechtvaardigen. Dit voorstel beoogt onder meer in de Wet op het financieel toezicht (Wft) de verplichting op te nemen voor verzekeraars om zich te onderwerpen aan tuchtrecht om de binnen de verzekeringsbranche algemeen aanvaarde gedragsnormen nader te borgen en, waar nodig, te verbeteren. Ook voorziet het voorstel in enkele aanscherpingen en wijzigingen van de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018), een uitbreiding van het bonusverbod bij staatssteun en enkele wijzigingen in het prudentieel toezicht op verzekeraars met het oog op verbetering van de polishouderbescherming. Daarnaast bevat het voorstel een aantal kleinere wijzigingen en verbeteringen in de wetgeving op het gebied van de financiële markten.

De belangrijkste onderwerpen in dit wetsvoorstel worden hieronder afzonderlijk toegelicht. Daarbij wordt onder meer ingegaan op de hoofdlijnen, gevolgen en uitvoerings- en handavingsaspecten van de onderdelen. In paragraaf 6 komen kleinere, meer technische onderdelen van het voorstel aan bod.

§ 2. Verankering tuchtrecht verzekeraars

De afgelopen decennia is een groot aantal Europese en nationale maatregelen getroffen in de financiële sector om het belang van de consument beter te beschermen, zowel door de sector zelf als door de overheid. In de verzekeringssector waren deze maatregelen er onder meer op gericht om de klant en het belang van de klant meer centraal te laten staan, zoals de invoering van het provisieverbod, regels voor een betere informatievoorziening en meer transparantie voor verzekeringen met een beleggingscomponent alsmede de introductie van de algemene zorgplicht in de Wft. Ook waren de maatregelen gericht op het versterken van de cultuur, maatschappelijke verantwoordelijkheid en de governance van de verzekeringssector, zoals de invoering van de regels ten aanzien van productontwikkeling, en daarmee op het vergroten van het consumentenvertrouwen in verzekeraars en - in het verlengde daarvan - de financiële markten. Het is van belang dat de consument vertrouwen heeft én houdt in financiële producten en financiële ondernemingen, waaronder verzekeraars. Niet alleen voor de consument zelf, maar ook voor de welvaarts- en welzijnsontwikkeling in Nederland in algemene zin. Met onderhavig wetsvoorstel wordt hieraan een nieuwe maatregel toegevoegd, namelijk de verplichting voor verzekeraars met zetel in Nederland om zich te onderwerpen aan tuchtrecht dat voldoet aan bepaalde voorwaarden. Deze maatregel komt mede voort uit de wens om (het vertrouwen in) de

afhandeling van letselschade door verzekeraars te versterken en, waar nodig, te verbeteren.

De Universiteit Utrecht heeft in opdracht van De Letselschade Raad (DLR) onderzoek verricht naar de oorzaken van langlopende letselschadezaken.¹ Hiermee worden letselschadedossiers bedoeld die niet binnen twee jaar na de schademelding zijn afgewikkeld. Het onderzoek is op 10 juli 2020 afgerond en op 12 oktober 2020 aan de Tweede Kamer gezonden.² Uit dit onderzoek blijkt dat in de meeste zaken verschillende omstandigheden debet zijn aan de lange duur van de afhandeling, zoals het wachten op de medische eindtoestand, de re-integratie in het arbeidsproces, en de onduidelijkheid over de door het ongeval ontstane beperkingen. Het is volgens onderzoekers niet mogelijk om één dominante omstandigheid te benoemen als hét kenmerk van een langlopend letselschadedossier. In een beperkt aantal zaken is de lange duur volgens de onderzoekers mede te wijten aan het niet voortvarend handelen door de verzekeraar (8%).³ Deze laatste bevinding staat in contrast met de ervaring van slachtoffers. Slachtoffers beoordelen vooral de voortvarendheid van verzekeraars bij de afhandeling van letselschade als onder de maat, aldus het onderzoek.⁴

Het rapport biedt handvatten om de schade-afhandeling te verbeteren. In samenspraak met de professionals in de branche zijn verschillende maatregelen uitgewerkt en inmiddels in praktijk gebracht.⁵ Mede ter borging en verbetering van de kwaliteit van (letsel)schadeafhandeling door verzekeraars en het vertrouwen in verzekeraars en de verzekeringssector in den brede wordt – in aanvulling op voorgaande maatregelen – via onderhavig wetsvoorstel ingezet op versterking van de rol van het tuchtrecht voor verzekeraars. Hiermee wordt ook uitvoering gegeven aan de motie van het lid Kuiken c.s., waarin wordt verzocht om wettelijke verankering van het tuchtrecht voor onder meer verzekeraars.⁶ De voorgestelde verankering van het tuchtrecht geschiedt op een wijze die (i) vergelijkbaar is met het tuchtrecht dat op basis van de Wft geldt voor banken en (ii) verenigbaar is met (Europese) rechtsbeginselen, waaronder het beginsel van proportionaliteit en evenredigheid.

Verzekeraars die zijn aangesloten bij het Verbond van Verzekeraars zijn reeds onderworpen aan tuchtrecht met toetsing van tuchtrechtelijke klachten over verzekeraars door de Tuchtraad Financiële Dienstverlening (Assurantien) (hierna: Tuchtraad). De verzekeringssector heeft via het Verbond van Verzekeraars vernieuwingen en verbeteringen in het tuchtrecht voor verzekeraars doorgevoerd. Zo is de Tuchtraad per 12 januari 2021 ondergebracht in een aparte stichting ter verdere borging van de onafhankelijkheid. Ook kan de Tuchtraad inmiddels rechtstreeks sancties en maatregelen opleggen aan verzekeraars, zoals een waarschuwing en een

---

¹ *Langlopende Letselschadezaken. Een empirisch-juridisch onderzoek naar kenmerken van letselschadezaken die niet binnen twee jaar zijn afgesloten*, Utrecht Centre for Accountability and Liability Law, 10 juli 2020 (hierna: onderzoeksrapport Langlopende Letselschadezaken).

² Kamerstukken II 2020/21, 33552, nr. 68.

³ Onderzoeksrapport Langlopende Letselschadezaken, p. 10-11, 77, 178-179.

⁴ Onderzoeksrapport Langlopende Letselschadezaken, p. 11, 126, 157, 164.

⁵ Zie Kamerstukken II 2020/21, 33552, nr. 68 en Kamerstukken II 2020/21, 33552, nr. 84.

⁶ Zie de motie van het lid Kuiken c.s. met het verzoek aan het kabinet om te zorgen voor wettelijk verankerd non-hiërarchisch tuchtrecht en een tuchtraad voor alle professionals betrokken bij het afhandelen van letselschadezaken (Kamerstukken II 2020/21, 33552, nr. 77).

berisping. Ter verdere versterking wordt voorgesteld het tuchtrecht voor verzekeraars in de Wft te verankeren en hieraan wettelijke waarborgen te verbinden. Hiermee geldt de verplichting om zich aan een tuchtrechtelijke regeling te onderwerpen voor alle verzekeraars met zetel in Nederland.

De regering onderschrijft het belang van de bijdrage die tuchtrecht kan leveren aan de professionaliteit van een (beroeps)groep. Tuchtrecht beoogt de kwaliteit (zorgvuldigheid) en integriteit van de uitoefening van werkzaamheden te bewaken en de interne orde en discipline (tucht) binnen een groep te handhaven met het oog op het versterken van (het vertrouwen in) de eer en goede naam van de groep en het zelfreinigend vermogen en de normontwikkeling binnen de groep. Tuchtrecht is primair gericht op de beoordeling van de vraag of de voor de groep geldende gedragsnormen worden nageleefd. Sanctionering van overtreding van die normen vormt een wezenlijk onderdeel van het tuchtrecht. De tuchtrechtelijke instantie kan met de toetsing van het concrete gedrag van groepsleden normovertredingen zichtbaar maken voor personen en ondernemingen binnen en buiten de groep en indien nodig maatregelen opleggen. Tuchtrechtelijke uitspraken hebben een afschrikwekkende werking, maar bevorderen bovenal ook de ethiek en de ontwikkeling van professionele waarden, normen en standaarden binnen een groep. Ondernemingen en medewerkers worden zich hierdoor meer bewust van de normen en waarden die in de sector gelden.

Tuchtrecht heeft gemeenschappelijke kenmerken met andere rechtsgebieden: het strafrecht, het privaatrecht en het bestuursrecht. Het vormt evenwel naar zijn aard een rechtsgebied sui generis, met eigen doelstellingen die los staan van de functie van de andere genoemde rechtsgebieden. Het tuchtrecht staat dan ook niet in de weg aan bestuursrechtelijk optreden door De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) dan wel strafrechtelijk optreden door het Openbaar Ministerie. Evenmin staat een tuchtrechtelijke procedure in de weg aan een privaatrechtelijke procedure, bijvoorbeeld om te komen tot de betaling van een schadevergoeding. Tuchtrecht, bestuursrecht en strafrecht hebben dan ook elk een eigen functie. Doorgaans zal van samenloop tussen bijvoorbeeld bestuursrechtelijke handhaving en tuchtrecht in beperkte mate sprake zijn, omdat het tuchtrecht zich richt op de naleving van gedragsnormen van de sector zelf, terwijl de bestuursrechtelijke handhaving zich richt op de juiste naleving van wet- en regelgeving. Wel acht de regering het van belang dat dubbeling van procedures en (ongewenste) samenloop tussen bijvoorbeeld bestuursrechtelijk toezicht door DNB en de AFM en het tuchtrecht zoveel mogelijk wordt voorkomen, bijvoorbeeld via een adequate filterfunctie. In dit kader ligt het ook in de rede dat de tuchtrechtelijke instantie de mogelijkheid heeft om bij het bepalen van een sanctie rekening te houden met de samenloop van sanctionering. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het toezicht door DNB en AFM op naleving van wet- en regelgeving duidelijk onderscheiden moet worden van de toetsing door de tuchtrechter van de naleving van de gedragsnormen van de sector zelf. De tuchtrechter is niet bevoegd toezicht te houden op de naleving van wet- en regelgeving, zoals op de bij of krachtens de artikelen 3:10 en 3:17 gestelde regels. Dat toezicht is exclusief voorbehouden aan de toezichthouder (in het geval van voornoemde regels, DNB).

De voorgestelde verplichting voor verzekeraars om zich te onderwerpen aan een tuchtrechtelijke regeling raakt aan de integere en beheerste bedrijfsvoering. Dit is in overeenstemming met de systematiek van de Wft waarin integriteit een aangelegenheid is van de financiële onderneming. Het is

aan de financiële onderneming, in dit geval de verzekeraar, om ervoor zorg te dragen dat zij is onderworpen aan een tuchtrechtelijke regeling die ten minste aan bepaalde voorwaarden voldoet en ten aanzien waarvan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld. DNB houdt hierop (risicogeoriënteerd) toezicht en kan - indien nodig - handhavend optreden. De AFM heeft hierin ook een rol. Zo ziet de AFM toe op een zorgvuldige behandeling van klanten en consumenten, alsmede op adequate informatievoorziening door de verzekeraar en heeft zij – in haar gedragstoezicht op de onderneming – bij uitstek zicht op concrete integriteitsschendingen. Het ligt voor de hand dat de AFM dergelijke signalen, conform de samenwerkingsbepalingen tussen DNB en de AFM, met DNB deelt. Voor een nadere toelichting op onder meer de rol van de AFM wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde nieuwe artikel 3:17d Wft.

De verdere invulling en organisatie van de tuchtrechtelijke regeling is, evenals bij het tuchtrecht voor banken, primair aan de verzekeraar c.q. verzekeringssector zelf. Het is immers van belang dat (de inrichting van) het tuchtrecht primair uit de groep zelf komt. Tuchtrecht ontwikkelt zich bij uitstek in de groep zelf. De sector zelf heeft als geen ander inzicht in de verschillende modaliteiten binnen de sector, (ongeschreven) sectorspecifieke en functiespecifieke normen, waarden en standaarden die (behoren te) gelden. Hiermee wordt ook de betrokkenheid van de verzekeraars (en hun medewerkers) bevorderd en daarmee de effectiviteit van het stelsel als geheel. Dit is ook in overeenstemming met één van de uitgangspunten van wetgevingsbeleid dat bij het bepalen van overheidsinterventie zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het zelfregulerend vermogen van de betrokken sector.⁷ Het wordt van belang geacht dat deze wetgeving niet alleen betrekking heeft op het tuchtrecht rond de afhandeling van letselschade, maar op al het tuchtrecht waaraan verzekeraars zich (in den brede) hebben gecommitteerd. Dit draagt bij aan het vergroten van het vertrouwen in de verzekeringsbranche als geheel.

§ 3. Wijzigingen Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018)

Artikel II van dit wetsvoorstel regelt een aantal wijzigingen van de Wtt 2018. Het betreft aanscherpingen van de definities van trustdiensten om omzeiling van de wet te voorkomen, het vervallen van de eis van voorafgaande toestemming bij bepaalde wijzigingen door vergunninghoudende trustkantoren en een aanscherping in relatie tot het uitvoering geven aan belastingadvies door trustkantoren in verband met het verbod voor trustkantoren om aan dezelfde cliënt zowel belastingadvies te geven als trustdiensten te verlenen.

3.1. Optreden als bestuurder

De trustdienst "optreden als bestuurder" (onderdeel a van de definitie van trustdienst) wordt aangescherpt om onduidelijkheid en omzeiling van de wet aan te pakken. Deze problematiek is onder meer aan de orde gekomen in het onderzoek van SEO Economisch Onderzoek naar illegale trustkantoren.⁸ Het probleem is gelegen in de formulering "in opdracht van" in de huidige definitie. In de praktijk wordt deze bepaling door sommige partijen aldus uitgelegd dat het om een opdrachtovereenkomst moet gaan. Het aangaan van een

---

⁷ Zie ook het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 5 juni 2014, Kamerstukken II 2013/14, 33918, nr. 11, p. 4.

⁸ Bijlage 992356 bij Kamerstukken II 2020/21, 32545, nr. 144.

arbeidsovereenkomst zou er volgens deze lezing voor zorgen dat geen sprake is van het aanbieden van deze dienst. Dit zou ertoe kunnen leiden (en leidt er al toe) dat aanbieders met een veelvoud van vennootschappen arbeidsovereenkomsten aangaan om deze vennootschappen te beheren en buiten het bereik van de Wtt 2018 te blijven. Materieel treedt een aanbieder echter op als bestuurder ten behoeve van een derde. De wet heeft altijd beoogd om personen onder de Wtt 2018 te vatten die worden ingeschakeld om het bestuur te voeren waarbij sprake is van een grote mate van administratieve taken ten behoeve van een cliënt. Het doet er daarbij niet toe of het optreden plaatsvindt op basis van een opdrachtovereenkomst of een andere overeenkomst zoals een arbeidsovereenkomst – de kern is dat een persoon of rechtspersoon diensten aanbiedt om rechtspersonen of vennootschappen (vooral) administratief te besturen. Of hier sprake van is, kan onder meer blijken uit het karakter van de werkzaamheden die als bestuurder verricht moeten worden, het type rechtspersonen of vennootschappen waarvoor de bestuursactiviteiten worden verricht of het aantal rechtspersonen of vennootschappen waarvoor, al dan niet middels een arbeidsovereenkomst, de bestuurlijke activiteiten worden verricht.

Daarnaast wordt de definitie van de dienst domicilieverlening plus aanvullende werkzaamheden (onderdeel b van de definitie van trustdienst) aangescherpt. Deze wordt in lijn gebracht met de definitie van domicilieverlening in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).

3.2. Toestemmingsvereiste wijziging zeggenschapsstructuur

Het toestemmingsvereiste voor een wijziging van de formele en feitelijke zeggenschapsstructuur van de groep waartoe het trustkantoor behoort, komt te vervallen. In de toezichtpraktijk is gebleken dat er geen noodzaak is om toestemming te geven. Zolang DNB onverwijld geïnformeerd wordt over deze wijzigingen, kan zij haar toezichttaak voldoende uitvoeren. Met de voorgestelde wijziging wordt dan ook geregeld dat een trustkantoor onverwijld een wijziging van de formele en feitelijke zeggenschapsstructuur van de groep waartoe het trustkantoor behoort, aan de Nederlandsche Bank moet melden.

3.3. Belastingadviezen in dienstverleningsdossier

Aan het dienstverleningsdossier bij trustkantoren wordt een aanvullende eis gesteld. Deze aanvulling hangt samen met het verbod voor trustkantoren om aan dezelfde cliënt zowel belastingadvies te geven als trustdiensten te verlenen en vloeit voort uit een wetgevingswens van DNB. In haar wetgevingsbrief uit 2020 pleit DNB voor een algeheel verbod op het verstrekken van belastingadvies door trustkantoren.⁹ Op grond van de Wtt 2018 is het voor een trustkantoor met zetel in Nederland verboden om trustdiensten te verlenen aan een cliënt die uitvoering geeft aan belastingadvies dat aan deze cliënt is verstrekt door hetzelfde trustkantoor. De ratio hiervan is dat de onafhankelijkheid van het cliëntenonderzoek in het geding kan komen als al eerder aan dezelfde cliënt belastingadvies is verstrekt en de trustdienst feitelijk een uitvoering is van dit eerdere advies. DNB geeft aan dat het niet altijd vast te stellen is of sprake is geweest van een eerder belastingadvies en of de onafhankelijke uitvoering van het cliëntenonderzoek daadwerkelijk gewaarborgd is.

Een algeheel verbod om belastingadvies te verstrekken, ook aan cliënten waaraan geen trustdiensten worden verleend, is een vergaande maatregel.

---

⁹ Bijlage 931909 bij Kamerstukken II 2019/20, 32545, nr. 117, p. 5–6.

Daarom is onderzocht op welke andere manieren beter inzichtelijk kan worden of sprake is van een eerder belastingadvies. Omdat de dienstverlening doorgaans plaatsvindt aan fiscaalgedreven structuren die internationaal opereren, is het van belang om inzicht te hebben in het doel van de zakelijke relatie en de daarmee gepaard gaande belastingadviezen. In dat licht is in dit wetsvoorstel de verplichting opgenomen om in het dienstverleningsdossier verkregen of betrokken belastingadviezen op te nemen. Uit de opgenomen adviezen moet duidelijk de opsteller en datering van het advies blijken. Daarmee wordt het voor de toezichthouder makkelijker om vast te stellen of de onafhankelijke uitvoering van het cliëntenonderzoek daadwerkelijk gewaarborgd is en wat de achtergrond is van een betrokken belastingadvies.

§ 4. Uitbreiding bonusverbod bij staatssteun

Wanneer steun wordt verstrekt geldt reeds onder meer een verbod op variabele beloningen (bonussen) voor bepaalde personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van de betreffende financiële onderneming. Dit wetsvoorstel voorziet in een bredere definitie van de steun waarbij dit verbod van toepassing is. Deze bredere definitie van steun is onderdeel van de richtlijn prudentieel toezicht beleggingsondernemingen.¹⁰ In lijn hiermee wordt aan de huidige definitie van steun uit artikel 1:128 Wft, die zich beperkt tot staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, ook elke andere openbare financiële steun op supranationaal niveau die als hij op nationaal niveau werd verstrekt staatssteun zou vormen, toegevoegd.

§ 5. Wijzigingen toezicht verzekeraars

Om polishouders beter te beschermen tegen gedragingen van verzekeraars die risico's met zich kunnen meebrengen wordt een tweetal wijzigingen in het prudentieel raamwerk voor verzekeraars voorgesteld: een instemmingsplicht van DNB indien activa naar een derde land worden overgedragen bij een activa-intensief herverzekeringcontract en een verklaring van geen bezwaar (vvgb) voor verzekeraars met zetel in Nederland die aandelen en andere deelnemingsrechten ter beschikking willen stellen.

5.1 Instemming voor activa-intensieve herverzekering

Met de invoering van de richtlijn solvabiliteit II in 2016 is het prudentiële toezicht op verzekeraars, ook als het gaat om toezicht op de activa van verzekeraars, gewijzigd. De kwantitatieve beleggingsrestricties zijn vervangen door de "prudent-person regel". Zo is ook het lokalisatiebeginsel, dat regelde dat het grootste deel van de activa van de verzekeraar (inclusief de levens-, schade- of herverzekeraar waaraan risico's met een herverzekering zijn overgedragen; hierna ook wel "(her)verzekeraar") gelokaliseerd dient te zijn in de Unie, geschrapt. Dit betekent dat het verzekeraars met zetel in de Unie, zonder kwantitatieve beperkingen, is toegestaan om activa te verplaatsen naar derde landen, mits aan de prudent-person regel wordt voldaan.

De prudent-person regel is van toepassing ten aanzien van alle activa van de verzekeraar (artikel 132, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II) en is in Nederland geïmplementeerd in het huidige artikel 3:267h Wft en de artikelen

---

¹⁰ Richtlijn (EU) 2019/2034 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende het prudentiële toezicht op beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijnen 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU en 2014/65/EU (PbEU 2019, L 314).

118-122 Besluit prudentiële regels Wft. Volgens deze prudent-person regel dient de verzekeraar alleen in die activa te beleggen waarvan hij de risico's goed kan onderkennen, meten, bewaken, beheren, beheersen en rapporteren. Ook dienen deze activa zodanig te worden gelokaliseerd dat hun beschikbaarheid is gewaarborgd (artikel 132, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II).

Uit de toezichtspraktijk van DNB blijkt dat de invoering van de richtlijn solvabiliteit II effect heeft gehad op de inhoud van herverzekeringscontracten. Vóór de invoering van de richtlijn solvabiliteit II was het gebruikelijk om met een (her)verzekeraar uit een derde land een herverzekeringscontract te sluiten dat louter risico-overdracht behelsde en waarbij de uitbetaling van geëffectueerde schade onmiddellijk plaatsvond, zodat de directe verzekeraar aan de kwantitatieve restricties van het lokalisatiebeginsel kon voldoen.

Sinds de invoering van de richtlijn sluiten verzekeraars in de Unie ook herverzekeringscontracten waarbij niet alleen sprake is van risico-overdracht, maar ook sprake is van activa-overdracht, of waarbij de (her)verzekeraar de uitkering van herverzekerde verliezen niet direct, maar op een later moment verricht. Dit worden ook wel activa-intensieve herverzekeringscontracten genoemd. De (her)verzekeraar zal bij deze contracten zijn winstmarge niet alleen halen uit de ontvangen herverzekeringspremies die zijn betaald voor de risico-overdracht, maar ook uit de beleggingsrendementen op aangehouden activa.

De vordering op de (her)verzekeraar die de directe verzekeraar op basis van de herverzekering heeft, is een onderdeel van zijn activa ten aanzien waarvan de prudent-person regel van toepassing is. De directe verzekeraar zal zich bij het sluiten van een dergelijk herverzekeringscontract ervan moet vergewissen dat hij gedurende de looptijd van het herverzekeringscontract blijft voldoen aan de prudent-person regel. Het is van belang dat DNB hier goed op kan toezien. Wanneer de directe verzekeraar in kwestie in financiële problemen raakt en niet meer aan het solvabiliteitskapitaalvereiste voldoet, zal DNB haar bevoegdheid willen kunnen gebruiken om de vrije beschikbaarheid van activa van de directe verzekeraar te beperken of te verbieden om anders dan met machtiging van DNB over deze waarden te beschikken om zo verdere verliezen te voorkomen.

De voorgestelde aanpassing van de Wft, die regelt dat de instemming van DNB is vereist indien een zogenoemd activa-intensief herverzekeringscontract wordt gesloten of gewijzigd, heeft tot doel dat verzekeraars te allen tijde de prudent-person regel naleven ten aanzien van de activa die op de balans in de verslagstaten zijn opgenomen. DNB zal deze instemming geven indien de directe verzekeraar overtuigend kan aantonen dat wordt voldaan aan de prudent-person regel van de richtlijn, die ook ingevolge de Wft geldt.

5.2. Vvgb voor beursgang

Artikel 3:96, eerste lid, onderdeel e, van de Wft voorziet reeds voor een bank in een verplichte verklaring van geen bezwaar die DNB in de gelegenheid stelt een financiële of vennootschappelijke reorganisatie van een bank te toetsen. DNB kan aan de verklaring beperkingen stellen en voorschriften verbinden indien significante bedrijfseconomische risico's uit een beursnotering kunnen voortvloeien.

Ook in het geval van een verzekeraar impliceert een beursnotering van

deelnemingsrechten een aanzienlijke verhoging van de transparantie van een verzekeraar, maar betekent daarnaast een verhoogde druk op de risicomanagementfunctie in het bijzonder en op de verzekeraar in het algemeen. Ook kan bij een notering van een bepaalde omvang een externe invloed op de verzekeraar ontstaan die zijn solvabiliteit negatief beïnvloedt. Voorgesteld wordt dat een verzekeraar met zetel in Nederland een verklaring van geen bezwaar van DNB nodig heeft als hij aandelen of andere deelnemingsrechten waaraan zeggenschap is verbonden wil toelaten tot de handel op een gereguleerde markt.

§ 6. Overige wijzigingen

Drie kleinere onderdelen van dit wetsvoorstel worden hieronder toegelicht. Voor enkele technische of ondergeschikte wijzigingen wordt verwezen naar het artikelsgewijze deel van deze toelichting.

6.1. Definitie EMIR-verordening en centrale tegenpartij

De Implementatiewet verliesabsorptie- en herkapitalisatiecapaciteit van banken en beleggingsondernemingen (BRRD II) voegt een begripsbepaling van de EMIR-verordening toe aan artikel 1:1 Wft. De Uitvoeringswet verordening herstel en afwikkeling centrale tegenpartijen doet hetzelfde voor het begrip "centrale tegenpartij". In een aantal Wft-artikelen wordt de begripsomschrijving daarom vervangen door het begrip. Het gaat om de artikelen 1:5a, 3:28a, 4:27a en 4:91da van de Wft (onderdelen B, L, P en Q van artikel I).

6.2. Explicitering boetehoogte beheerders Wwft

Artikel 1a, zesde lid, van de Wwft verplicht de beheerder van een beleggingsinstelling die een beleggingsmaatschappij met aparte beheerder of een beleggingsfonds is, of van een icbe die een maatschappij voor collectieve belegging in effecten met aparte beheerder of een fonds voor collectieve belegging in effecten is, om zorg te dragen voor de naleving van de uit hoofde van de Wwft gestelde normen en verplichtingen. Bij de invoering van dit artikel is beoogd om de beheerder verantwoordelijk te maken voor de fondsen of maatschappijen die hij beheert.¹¹ Als een dergelijke entiteit een Wwft-voorschrift overtreedt, stelt artikel 30, onder b, de toezichthouder in staat om een bestuurlijke boete op te leggen aan zijn beheerder. Artikel 31, derde lid, bepaalt dat de boetehoogte van categorie 3 voor bepaalde instellingen hoger is, en artikel 32 geeft aan een toezichthouder de mogelijkheid om aan die instellingen een omzetafhankelijke boete op te leggen. De artikelen vermelden niet expliciet dat zij mede van toepassing zijn op beheerders van dergelijke instellingen. Omdat het van belang is om handhavingsbevoegdheden nauwkeurig en duidelijk te omschrijven, wordt met de onderdelen B en C van artikel III voorgesteld om beheerders expliciet in deze artikelen te noemen.

6.3. Bemiddelaars

Voorgesteld wordt dat de AFM ervoor zorg moet dragen dat zowel de bemiddelaars die bemiddelen voor een aanbieder of aanbieders als bemiddelaars die bemiddelen voor een bemiddelaar in verzekeringen of bemiddelaars in verzekeringen worden opgenomen in het openbaar register. Tevens dient de AFM in het register de namen van de beleidsbepalers op te nemen, alsmede de lidstaten waar een dergelijke onderneming bevoegd is te bemiddelen (zie artikel I, onderdeel F).

---

¹¹ Kamerstukken II 2017/18, 34808, nr. 3, p. 36–37.

Daarnaast wordt het bemiddelaars in hypothecair krediet die bemiddelen voor een aanbieder in hypothecair krediet of aanbieders in hypothecair krediet en die op grond van artikel 2:81, tweede lid, niet over een vergunning hoeven te beschikken, toegestaan om via het verrichten van diensten naar een andere lidstaat of vanuit een in een andere lidstaat gelegen bijkantoor te bemiddelen in hypothecair krediet (zie artikel I, onderdeel J).

6.4. Voordeelafhankelijke boete

Op grond van een aantal wetten is het mogelijk om een boete op te leggen waarvan de hoogte afhankelijk is van de omzet van de overtreder of het voordeel dat met de overtreding is behaald. In deze wetten is een boetehoogte op grond van een basisbedrag het uitgangspunt. In sommige gevallen kan een omzetafhankelijke of voordeelafhankelijke boete worden opgelegd. Uit de huidige wettekst volgde niet expliciet dat een voordeelafhankelijke boete ook kan worden opgelegd als het omzetafhankelijke boetemaximum geldt. Dit wordt in de Wft, de Wwft en de Wtt 2018 verduidelijkt.

§ 7. Financiële en regeldrukgevolgen

Hierna worden de financiële gevolgen van enkele onderdelen van het wetsvoorstel toegelicht. Ook komen de regeldrukeffecten aan de orde. Regeldrukeffecten zijn de investeringen en inspanningen die bedrijven, burgers of professionals moeten verrichten om zich aan wet- en regelgeving van de Rijksoverheid te houden.

De onderwerpen die hieronder niet expliciet genoemd zijn hebben geen regeldrukgevolgen of financiële gevolgen voor burgers, bedrijven of overheden.

7.1. Verankering tuchtrecht verzekeraars

De administratieve lasten verbonden aan de wettelijke bepaling voor verzekeraars om zich te onderwerpen aan een tuchtrechtelijke regeling zijn beperkt. De nalevingskosten van de wettelijke verankering van het tuchtrecht slaan neer op de sector zelf, nu de organisatie en inrichting van het tuchtrechtelijk stelsel dat voldoet aan de wettelijke waarborgen primair aan verzekeraars is. Deze extra kosten zullen echter relatief overzichtelijk zijn nu zoveel mogelijk wordt aangesloten bij wat er nu al aan tuchtrecht is in de sector (bij leden van het Verbond van Verzekeraars). De kosten voor niet-leden van het Verbond van Verzekeraars zijn lastig te begroten doordat dit afhankelijk is van de wijze waarop zij uitvoering geven aan deze verplichting om onderworpen te zijn aan een tuchtrechtelijke regeling.

7.2. Wijzigingen Wtt 2018

De wijzigingen van de Wtt 2018 brengen één aanvullende verplichting voor trustkantoren met zich. De voorgestelde verplichting om belastingadviezen in het dienstverleningsdossier op te nemen, betekent extra administratief werk voor trustkantoren. Nu het slechts gaat om het toevoegen van het al beschikbare belastingadvies en het controleren van dit advies op de namen van de opstellers en de datum van afgifte, wordt de extra tijd die deze nieuwe verplichting met zich meebrengt geschat op 5 minuten per dienstverleningsdossier. Voor elke nieuwe cliënt waarbij ook een belastingadvies is betrokken, maakt een trustkantoor vanwege deze nieuwe verplichting dus € 3,25 kosten.

Op dit moment zijn er ongeveer 14.300 doelvennootschappen waarvoor door trustkantoren diensten worden verleend. Het is onbekend en moeilijk vast te stellen bij hoeveel van deze vennootschappen sprake is van een belastingadvies. Van het deel waar sprake is van een belastingadvies is onbekend in welk deel van de gevallen dit al in het dienstverleningsdossier is opgenomen. Op basis van het aantal doelvennootschappen is derhalve alleen een maximum aan kosten te berekenen en de kosten per toevoeging van het advies aan het dossier. De plicht brengt voor alle bestaande doelvennootschappen een tijdsbesteding van (5*14.300) 71.500 minuten met zich mee, wat neerkomt op 1.192 uur. Het uurtarief van een administratief medewerker is € 39. De extra kosten van deze nieuwe wettelijke verplichting voor de trustsector komen hiermee, op basis van het huidige aantal doelvennootschappen, uit op € 46.475. Aangezien niet in elk geval een belastingadvies zal zijn afgegeven, is dit een maximumbedrag en zullen de werkelijke kosten voor de sector minder zijn.

7.3. Wijzigingen toezicht verzekeraars

Ten aanzien van de aanvraag door een verzekeraar voor de instemming van DNB voor het sluiten van een activa-intensieve herverzekering geldt het volgende. Naar verwachting zullen niet meer dan tien verzekeraars per jaar een dergelijke aanvraag indienen. Op grond van de reeds geldende prudent person regel is er vanuit te gaan dat verzekeraars veel van de gegevens die DNB voor haar afweging nodig zal hebben reeds in hun bezet hebben. Welke gegevens door de verzekeraar dienen te worden verstrekt aan DNB zal bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden bepaald.

Ten aanzien van de aanvraag voor een verklaring van geen bezwaar voor het door een verzekeraar indienen van een verzoek tot toelating tot de handel op een gereguleerde markt van aandelen of andere deelnemingsrechten geldt dat dit zeer beperkt zal voorkomen. Ook ten aanzien van deze aanvraag zullen de benodigde gegevens worden bepaald op grond van lagere wetgeving.

In de toelichting bij de nog in te dienen wijziging van lagere wetgeving zal nader worden ingegaan op de regeldrukgevolgen. De structurele regeldrukeffecten als gevolg van de voorgestelde bepalingen zullen beperkt zijn.

§ 8. Consultatie

PM

ARTIKELSGEWIJS

ARTIKEL I (Wft)

A (artikel 1:1a)

Het nieuwe artikel 1:1a regelt voor alle EU-richtlijnen waarnaar in de Wft of in onderliggende regelgeving (dynamisch) wordt verwezen, het moment van doorwerking van wijzigingen in die richtlijnen (vgl. aanwijzing 9.10 van de Aanwijzingen voor de regelgeving). Vooralsnog is in de Wft-regelgeving slechts incidenteel, voor een aantal specifieke richtlijnen, in een dergelijke bepaling voorzien: zie bijvoorbeeld artikel 7k, tweede lid, van het Besluit bijzondere prudentiële maatregelen, beleggerscompensatie en depositogarantie Wft. Het is evenwel wenselijk om daar ook voor de overige richtlijnen in te voorzien. Daarbij is gekozen voor één algemene bepaling aan het begin van de Wft in plaats van losse (maar verder steeds gelijklopende) bepalingen voor alle afzonderlijke richtlijnen.

B (artikel 1:5a)

Deze wijziging houdt verband met het nieuwe begrip "centrale tegenpartij"; zie ook paragraaf 6.1 van de algemene toelichting.

C (artikel 1:83)

De Wet implementatie verordening en richtlijn marktmisbruik heeft het Wft-boetesysteem vereenvoudigd. Sindsdien biedt artikel 1:83 voor alle overtredingen de mogelijkheid om een boete op te leggen ter hoogte van driemaal het bedrag van het voordeel dat de overtreder met de overtreding heeft verkregen. Destijds is niet expliciet opgenomen dat de voordeelafhankelijke boete ook kan worden opgelegd indien de boetehoogte op grond van artikel 1:82 Wft omzetafhankelijk is, hetgeen wordt hersteld.

D en E (artikelen 1:104b en 1:106)

Het voorgestelde artikel 1:104b expliciteert dat de houder van een vergunning zich vanzelfsprekend ook dient te houden aan de voorschriften of beperkingen die daaraan zijn verbonden. Op grond van de Wft kunnen de toezichthouders DNB en de AFM voorschriften of beperkingen verbinden aan vergunningen en andere beschikkingen. Artikel 1:102, tweede lid, biedt een algemene bevoegdheid tot het verlenen van een vergunning met voorschriften of beperkingen die zien op de belangen die het betreffende deel van de Wft beoogt te beschermen. Daarnaast is voor sommige beschikkingen een bijzondere bevoegdheid tot het opleggen van voorschriften of beperkingen voorzien, waarbij meer specifieke belangen worden beschermd.¹²

In tegenstelling tot veel andere wetten kent de Wft geen algemene norm tot het naleven van voorschriften of beperkingen die verbonden zijn aan een vergunning of andere beschikking.¹³ De sectorale toezichtwetten die de Wft voorgingen gingen ervan uit dat handhavend optreden mogelijk was bij een

---

¹² Artikel 3:104, eerste lid, 3:105, vierde lid, en 5:32d, derde lid.

¹³ Zie bijvoorbeeld artikel 5.37 van de Omgevingswet en artikel 6.20, derde lid, van de Waterwet.

handelen in strijd met vergunningvoorschriften of -beperkingen.¹⁴ Ten tijde van invoering van de Wft veronderstelde men dat uit de systematiek van de Awb afdoende volgt dat een vergunninghouder de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen dient na te leven.¹⁵ Het ontbreken van een algemene bepaling met die strekking kan echter nu tot onduidelijkheden leiden, temeer omdat andere bepalingen in de Wft wel een norm tot naleving van beschikkingsvoorschriften bevatten of veronderstellen.¹⁶

Daarom wordt de verplichting tot het naleven van voorschriften en beperkingen expliciet in de wet opgenomen, zoals ook in andere wetten is gebeurd. Hiermee komt buiten twijfel te staan dat de verplichting tot naleving van een beschikkingsvoorschrift- of beperking ook valt onder de reikwijdte van bijvoorbeeld artikel 1:72 of 1:75. Ook wordt artikel 1:104b toegevoegd aan de bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80 (zie onderdeel W).

Het nieuwe artikel 1:104b stelt een norm voor vergunningen, die vervolgens via de schakelbepalingen in artikel 1:105 en 1:106a eveneens komt te gelden voor veel andere beschikkingen in de Wft. Via artikel 1:105 komt het nieuwe artikel 1:104b mede te gelden voor verklaringen van ondertoezichtstelling, verklaringen van geen bezwaar als bedoeld in artikel 5:32d, bepaalde ontheffingen, en instemmingen. Artikel 1:105 verklaart de gehele afdeling van toepassing op deze beschikkingen en behoeft dus geen aanpassing. De schakelbepaling in artikel 1:106a wordt aangevuld met de nieuwe nalevingsnorm, zodat deze ook geldt voor voorschriften en beperkingen die zijn verbonden aan een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in de artikelen 3:95 tot en met 3:97.

De norm in artikel 5:32d, zevende lid, komt te vervallen (zie onderdeel V).

F (artikel 1:107)

De wijziging van artikel 1:107, tweede lid, onderdeel a, onder 11°, strekt tot implementatie van artikel 3, eerste lid, van de richtlijn verzekeringsdistributie.¹⁷ Op grond van artikel 2:81, tweede en derde lid, kan een bemiddelaar in verzekeringen bemiddelen voor een aanbieder of, indien het niet om onderling concurrerende financiële producten gaat, meerdere aanbieders, of bemiddelen voor een bemiddelaar in verzekeringen met vergunning als bedoeld in artikel 2:80, eerste lid, of indien het niet om onderling concurrerende verzekeringen gaat, meerdere bemiddelaars in verzekeringen met een vergunning. De verbonden bemiddelaars die bemiddelen voor (een) bemiddelaar(s) in verzekeringen hoeven op dit moment niet te worden opgenomen in het openbaar register als bedoeld in artikel 1:107. Met deze wijziging wordt geregeld dat ook de verbonden bemiddelaars worden opgenomen in het openbaar register.

---

¹⁴ Zie bijvoorbeeld artikel 70 van de – inmiddels vervallen – Wet financiële dienstverlening, waarin werd geregeld dat de toezichthouder een aanwijzing kon geven bij een handelen in strijd met vergunningsvoorschriften of -beperkingen.

¹⁵ Kamerstukken II 1993/94, 23700, nr. 3, p. 140.

¹⁶ Zie bijvoorbeeld artikel 5:32d, zevende lid, en de vermelding van artikel 3:104, eerste lid, in de bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80.

¹⁷ Richtlijn nr. 2016/97/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie (PbEU 2016, L 26).

Artikel 1:107, derde lid, onderdeel h, strekt tot implementatie van artikel 29, vierde lid, van de richtlijn hypothecair krediet.¹⁸ Aan onderdeel h wordt de bemiddelaar in hypothecair krediet toegevoegd, zodat ook de lidstaten waar een dergelijke bemiddelaar actief is alsmede de namen van de beleidsbepalers van de bemiddelaar in het openbaar register worden opgenomen.

G (artikel 1:128)

In artikel 31 van de richtlijn prudentieel toezicht beleggingsondernemingen¹⁹ is de definitie van steun waarbij een verbod geldt op variabele beloningen voor bepaalde personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van een financiële onderneming uitgebreid, overeenkomstig de definitie uit artikel 2, eerste lid, punt 28, van de richtlijn herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen. Waar artikel 1:128 voorheen enkel zag op staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wordt dit uitgebreid naar elke andere openbare financiële steun op supranationaal niveau die, als de steun op nationaal niveau werd verstrekt, staatssteun zou vormen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij steun van het Europese Single Resolution Fund (SRF) of Europees stabiliteitsmechanisme (ESM). Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het artikel zich richt op steun verstrekt aan financiële ondernemingen in verband met de stabiliteit van het financiële stelsel. Van steun die wordt verstrekt in het kader van de levensvatbaarheid, liquiditeit en solvabiliteit van een financiële onderneming kan worden aangenomen dat die uitsluitend in een dergelijk geval wordt verstrekt. In lijn met de implementatie van de richtlijn prudentieel toezicht beleggingsondernemingen wordt aangesloten bij reeds gemaakte nationale keuzes ten aanzien van het beloningsbeleid. Dit betekent dat deze nieuwe definitie voor steun in verband met de stabiliteit van het financiële stelsel zal gelden voor alle financiële ondernemingen.

H (artikel 2:66a)

Artikel 2:66a, derde lid, strekt tot implementatie van artikel 3, derde lid, van de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen.²⁰ Op grond van artikel 2:66a, derde lid, geldt een informatieplicht voor beheerders van beleggingsinstellingen die op grond van artikel 2:66a, eerste of tweede lid, niet vergunningplichtig zijn. Op grond van het huidige artikel dient de beheerder identificatiegegevens en informatie over de beleggingsstrategieën van de beleggingsinstellingen te verstrekken aan de AFM. Informatie over de voornaamste financiële instrumenten waarin hij handelt en de voornaamste risicoposities en belangrijkste concentraties van de door hem beheerde beleggingsinstellingen dient de beheerder periodiek te verstrekken aan de DNB. Artikel 2:66a, derde lid, onderdeel b, wordt gewijzigd aangezien in de

---

¹⁸ Richtlijn nr. 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen en tot wijziging van de Richtlijnen 2008/48/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 (PbEU 2014, L 60).

¹⁹ Richtlijn (EU) 2019/2034 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende het prudentiële toezicht op beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijnen 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU en 2014/65/EU (PbEU 2019, L 314).

²⁰ Richtlijn nr. 2011/61/EU van het Europees Parlement en Raad van de Europese Unie van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de richtlijnen 2003/41/EG en 2009/95/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010 (PbEU 2011, L 174).

praktijk is gebleken dat de informatie vooral door de AFM wordt gebruikt in het kader van haar gedragstoezicht. Voorgesteld wordt dat de informatie die de beheerder periodiek dient te verstrekken niet langer aan DNB wordt verstrekt maar aan de AFM. De AFM kan aan DNB de ontvangen informatie op grond van artikel 1:90, eerste lid, verstrekken indien deze informatie relevant is voor het toezicht van DNB.

I (artikel 2:73)

Door de aanpassing van artikel 2:73, derde lid, wordt een omissie hersteld.

J (artikel 2:124b)

De voorgestelde wijziging van artikel 2:124b, eerste lid, regelt dat ook bemiddelaars in hypothecair krediet die bemiddelen voor een aanbieder in hypothecair krediet of aanbieders in hypothecair krediet en die op grond van artikel 2:81, tweede lid, niet over een vergunning hoeven te beschikken, dat kunnen doen door middel van het verrichten van diensten naar een andere lidstaat of vanuit een in een andere lidstaat gelegen bijkantoor.

K (artikel 3:17d)

Het voorgestelde nieuwe artikel 3:17d introduceert de verplichting voor verzekeraars met zetel in Nederland om zich te onderwerpen aan een tuchtrechtelijke regeling. Het artikel strekt ertoe om het vertrouwen in verzekeraars en daarmee de verzekeringsbranche nader te borgen en, waar nodig, te verbeteren (zie ook paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting).

Ingevolge artikel 3:17d, eerste lid, is het aan de verzekeraar om ervoor te zorgen dat hij is onderworpen aan een tuchtrechtelijke regeling die aan bepaalde voorwaarden voldoet. DNB houdt hierop (risicogeoriënteerd) toezicht. Dit betekent dat DNB erop toeziet of een verzekeraar daadwerkelijk is onderworpen aan een tuchtrechtelijke regeling. Indien dit niet of onvoldoende het geval is, kan DNB handhavend optreden, indien zij daartoe aanleiding ziet. Zij kan bijvoorbeeld een aanwijzing aan de verzekeraar geven of een last onder dwangsom of bestuurlijke boete opleggen. Ook omvat het toezicht door DNB een beoordeling of het tuchtrechtelijk stelsel als zodanig voldoet aan de bij of krachtens artikel 3:17d Wft gestelde eisen, bijvoorbeeld ten aanzien van de onafhankelijkheid van de tuchtrechtelijke instantie.

Het wetsvoorstel heeft raakvlakken met het toezicht van de AFM. Zo ziet de AFM toe op een zorgvuldige behandeling van klanten en consumenten, alsmede op adequate informatievoorziening door de verzekeraar en heeft zij – in haar gedragstoezicht op de onderneming – bij uitstek zicht op concrete integriteitsschendingen hetgeen van belang kan zijn voor het toezicht van DNB op de integere en beheerste bedrijfsvoering van een verzekeraar. Gelet hierop ligt het voor de hand dat de AFM dergelijke signalen, conform de samenwerkingsbepalingen tussen DNB en de AFM, met DNB deelt.

Het toezicht van DNB en de AFM heeft echter geen betrekking op de inhoud en uitwerking van het tuchtrechtelijke stelsel zelf. De verdere invulling (organisatie en inrichting) van de tuchtrechtelijke regeling c.q. het tuchtrechtelijk stelsel wordt - mede gelet op de aard en het karakter van tuchtrecht - aan de onderneming c.q. de sector zelf overgelaten. Het is ook

niet de bedoeling dat de toezichthouder op de stoel van de tuchtrechtelijke instantie gaat zitten. DNB en de AFM houden toezicht op de naleving van wet- en regelgeving door een verzekeraar; de tuchtrechter toetst - in een individueel geval - de naleving door een verzekeraar van de gedragsnormen van de sector zelf. Daarnaast zijn DNB en de AFM - evenals bij het tuchtrecht voor banken - niet bevoegd zaken aan te dragen bij de tuchtrechtelijke instantie. DNB en de AFM zijn hiertoe zonder wettelijke grondslag niet bevoegd en in beginsel verplicht tot geheimhouding van vertrouwelijke gegevens verkregen bij de uitvoering van die taak.²¹ Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de plaats van de verplichting met betrekking tot een tuchtrechtelijke regeling, in het Deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen van de Wft, louter is ingegeven door de systematiek van de Wft waarin de (meer) institutionele bepalingen vallen onder het toezicht van de vergunningverlenende toezichthouder (DNB). Dit laat uiteraard de rol van de AFM als gedragstoezichthouder onverlet, bijvoorbeeld ingeval de zorgvuldige behandeling van klanten en consumenten of de informatieverstrekking niet of onvoldoende in de interne procedures van de verzekeraar is gewaarborgd (vgl. artikel 4:15, aanhef en onderdeel b, Wft).

Voorts wordt in artikel 3:17d, eerste lid, bepaald dat de toepassing en uitvoering van de tuchtrechtelijke regeling zijn opgedragen aan een onafhankelijke en deskundige externe instantie. Een effectieve tuchtrechtelijke regeling staat of valt met een onafhankelijke en deskundige tuchtrechtelijke instantie. Dit is van belang voor het vertrouwen van de consument en de samenleving in den brede in het (reinigende vermogen van het) tuchtrecht en daarmee in verzekeraars en de verzekeringsbranche. Ook is dit van belang voor de degenen die zijn onderworpen aan het tuchtrecht: zij moeten er op kunnen vertrouwen dat sectorspecifieke kennis aanwezig is, zodat hun handelen of nalaten adequaat en onafhankelijk kan worden beoordeeld volgens de normen en waarden die in de verzekeringssector (behoren te) gelden.

De normen die het tuchtrecht beoogt te borgen zijn de gedragsnormen met betrekking tot integriteit en zorgvuldigheid die binnen de verzekeringssector algemeen aanvaard en gebruikelijk zijn. Dit is opgenomen in artikel 3:17d, tweede lid. Hiermee wordt bedoeld op de normen met betrekking tot integriteit en zorgvuldigheid die de verzekeringssector c.q. verzekeraars zelf - al dan niet tezamen met andere organisaties - ontwikkelen en waaraan ze zich committeren en het systeem van tuchtrecht wordt gekoppeld. Het ligt voor de hand dat de zorgvuldige behandeling van klanten en consumenten, bijvoorbeeld bij de afhandeling van letselschade, een belangrijk onderdeel vormt van deze gedragsregels voor verzekeraars. De tuchtrechter is niet bevoegd toezicht te houden op de naleving van de wet- en regelgeving, zoals op de bij of krachtens de artikelen 3:10 en 3:17 gestelde regels. Dat toezicht is exclusief voorbehouden aan de toezichthouder (in het geval van voornoemde regels, DNB).

In artikel 3:17d, tweede lid, wordt voorts bepaald aan welke eisen de tuchtrechtelijke regeling verder moet voldoen. Zo is bepaald dat de omvang van de groep van verzekeraars waarop de regeling van toepassing is, van voldoende betekenis dient te zijn (onderdeel a). Te veel versnippering van tuchtrechtelijke regelingen in de verzekeringssector is onwenselijk. Dit draagt niet bij aan duidelijkheid voor de consument of aan de eenheid van uitspraken.

---

²¹ Zo ook de Afdeling advisering van de Raad van State van 5 juni 2014, Kamerstukken II 2013/14, 33918, nr. 11, p. 8.

Daarom wordt in onderdeel a een bepaling opgenomen die tot doel heeft zoveel mogelijk te bevorderen dat tuchtrechtelijke regelingen in de verzekeringssector worden geconcentreerd bij een beperkt aantal instanties. Voor de beoordeling of aan deze eis wordt voldaan, is in ieder geval van belang wat de omvang en structuur van de markt is, waarop de tuchtrechtelijke regeling betrekking heeft. Idealiter zullen verzekeraars ervoor zorgen dat zij zijn onderworpen aan dezelfde tuchtrechtelijke regeling. Echter, gegeven het karakter van het tuchtrecht, de diversiteit van functies binnen een verzekeraar en het belang van het benodigde draagvlak, wordt dit niet verplicht gesteld. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld, ook met betrekking tot de omvang van de groep (vergelijk de toelichting bij artikel 3:17d, derde lid).

Daarnaast wordt in artikel 3:17d, tweede lid, ten slotte bepaald dat de tuchtrechtelijke regeling voorziet in adequate waarborgen voor een behoorlijke procesgang (onderdeel b). De tuchtrechtelijke procedure moet in ieder geval voldoen aan geldende Europese verdragen (zoals het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) en nationale wet- en regelgeving. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de beginselen van een behoorlijke tuchtprocedure, waaronder het verdedigingsbeginsel, recht op hoor en wederhoor, en inachtneming van redelijke termijnen.

Ingevolge artikel 3:17d, derde lid, is het mogelijk bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen met betrekking tot de aan de tuchtrechtelijke regeling te stellen eisen. Het kan daarbij zowel gaan om nadere regels met betrekking tot de reeds in artikel 3:17d, eerste en tweede lid, genoemde eisen, als om aanvullende eisen. Zo kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de onafhankelijkheid van de tuchtrechtelijke instantie en de kennis waarover de leden van de instantie dienen te beschikken. Voorts kunnen bijvoorbeeld nadere regels worden gesteld met betrekking tot de criteria voor adequate waarborgen voor een behoorlijke procesgang.

L (artikel 3:28a)

Deze wijziging houdt verband met het nieuwe begrip "centrale tegenpartij"; zie ook paragraaf 6.1 van de algemene toelichting.

M (artikel 3:97)

Het nieuwe onderdeel b van deze bepaling voorziet erin dat de beslissing van de verzekeraar om aandelen of andere deelnemingsrechten toe te laten tot de handel op een gereguleerde markt aan een verklaring van geen bezwaar wordt onderworpen. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat ook stemrechtloze aandelen bedoeld zijn.

N (artikel 3:101)

In de aanhef van artikel 3:101 wordt een verouderde verwijzing naar artikel 3:97, dat sinds 2014 nog maar een lid telt, verbeterd.

O (artikelen 3:267d en 3:267e)

Deze wijziging stelt afdeling 3.5.9 opnieuw vast. Tevens wordt de titel van afdeling 3.5.9 aangepast. De prudent-person regel uit artikel 132 van de

richtlijn solvabiliteit II is geïmplementeerd in deze afdeling. De nieuwe titel sluit beter aan bij de afdelingen 3.5.6a (Beleggingsbeginselen en beleggingsbeleid van afwikkelondernemingen) en 3.5.7 (Beleggingsbeginselen en beleggingsbeleid van premiepensioeninstellingen).

In artikel 3:267d (nieuw) is de inhoud van artikel 3:267h opgenomen, met dien verstande dat in het eerste lid de reikwijdte is beperkt tot entiteiten voor risico-acceptatie en verzekeraars met zetel in Nederland. In het derde lid wordt het eerste lid van overeenkomstige toepassing verklaard op een entiteit voor risico-acceptatie of verzekeraar voor zover die vanuit een bijkantoor in Nederland haar onderscheidenlijk zijn bedrijf uitoefent. Daarmee wordt bedoeld dat de prudent-person regel van toepassing is op de activiteiten die het bijkantoor in Nederland uitoefent. Een onderscheid naar de zetel van de betreffende risico-acceptatie of verzekeraar is niet nodig. Hierbij wordt benadrukt dat deze wijziging niet van inhoudelijke betekenis is voor de verplichting tot het naleven van de prudent-person regel.

Artikel 3:267e (nieuw), eerste lid, is van toepassing op een verzekeraar met zetel in Nederland die een herverzekering sluit met een andere verzekeraar waar deze ook is gevestigd is. Bij de aanduiding 'verzekeraar' gaat het om zowel een levensverzekeraar, schadeverzekeraar als een herverzekeraar.

De richtlijn solvabiliteit II bepaalt dat directe verzekeraars en herverzekeraars vrij zijn om hun activa zowel binnen als buiten de Europese Unie/Europese Economische Ruimte aan te houden. Een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent-person regel moet de beschikbaarheid van activa die worden aangehouden in derde landen waarborgen. Het gaat daarbij zowel om activa die worden aangehouden tot dekking van de technische voorzieningen van de verzekeraar als de activa die dienen om aan de solvabiliteitskapitaalvereisten (SCR en MCR) te voldoen. Daarom wordt voorgesteld in artikel 3:267e, eerste lid, Wft het aanhouden van activa in derde landen aan instemming van DNB onderhevig te maken indien dit geschiedt via een herverzekeringsovereenkomst. Het gaat in dit verband om de vordering op de (her)verzekeraar. Indien het herverzekeringsovereenkomst wordt gewijzigd met betrekking tot het aanhouden van activa in een staat die geen lidstaat is, zal de directe verzekeraar (wederom) de instemming van DNB nodig hebben.

De verzekeraar met zetel in Nederland dient ervoor te zorgen dat de herverzekeringsovereenkomst met de (her)verzekeraar dusdanig is vormgegeven dat aan de eisen van de Wft, inclusief de prudent-person regel, kan worden voldaan. De verzekeraar blijft op grond van dit lid eindverantwoordelijk.

DNB stemt op grond van het tweede lid slechts in met het aanhouden van activa in een derde land via een herverzekeringsovereenkomst indien de toepassing van de prudent-person regel als bedoeld in artikel 3:267d, eerste lid, is gewaarborgd gedurende de gehele looptijd van het herverzekeringsovereenkomst. Hierbij zal DNB toetsen of de vordering op de (her)verzekeraar voldoet aan deze prudent-person regel, zowel in de going-concernsituatie van de (her)verzekeraar alsook in de situatie waarin de (her)verzekeraar onderwerp is van een insolventieprocedure. Daartoe dient de vordering op de (her)verzekeraar op de balans van de verzekeraar op juiste waarde gewaardeerd te zijn.

Ingevolge het derde lid geschiedt de aanvraag voor de instemming van DNB

onder opgave van gegevens die krachtens algemene regel van bestuur nader worden bepaald. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan gegevens ten aanzien van de wijze waarop de vordering van de directe verzekeraar wordt gewaardeerd op de balans van de (her)verzekeraar. Ook kan worden gedacht aan gegevens met betrekking tot hoe de vordering zal worden behandeld in geval van faillissement van de (her)verzekeraar, zoals informatie over een eventueel voorrangrecht van de vordering en in hoeverre een curator gebonden is aan de waardering van een vordering van de directe verzekeraar op de balans van de (her)verzekeraar.

Het vierde lid bepaalt dat DNB beperkingen kan stellen dan wel voorschriften kan verbinden aan de instemming met het oog op het voldoen aan de prudent-person regel.

P (artikel 3:267h)

De inhoud van artikel 3:267h is materieel opgenomen in artikel 3:267d. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Q (artikel 3:306)

Deze wijziging verbetert een verwijzing naar de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

R (artikel 4:19)

Een financiële onderneming draagt er zorg voor dat de verstrekte of beschikbaar gestelde informatie, waaronder reclame-uitingen, geen afbreuk doet aan ingevolge deze wet te verstrekken of beschikbaar te stellen informatie en dat deze informatie correct, duidelijk en niet misleidend is (artikel 4:19 Wft). Op grond van het voorgestelde nieuwe vierde lid worden beheerders van beleggingsinstellingen en beheerders van icbe's hiervan uitgezonderd. Artikel 4 van de verordening grensoverschrijdende distributie van beleggingsinstellingen en icbe's is van toepassing op deze beheerders. De voorschriften die zijn opgenomen in artikel 4 van de verordening hebben echter uitsluitend betrekking op reclame-uitingen en niet op het verstrekken of beschikbaar stellen van overige informatie. Derhalve wordt het vierde lid aangepast zodat uitsluitend reclame-uitingen van een beheerder van een beleggingsinstelling en een beheerder van een icbe zijn uitgezonderd van artikel 4:19, eerste tot en met derde lid. Indien het gaat om het verstrekken of beschikbaar stellen van andere informatie dan reclame-uitingen dan is artikel 4:19 wel van toepassing.

S (artikel 4:26)

In artikel 4:26, tweede lid, wordt uitsluitend verwezen naar artikel 2:122a, tweede lid. Artikel 2:122a, tweede lid, regelt welke wijzigingen in gegevens een beheerder van een icbe dient door te geven aan de AFM. In het tweede lid van artikel 4:26, tweede lid, kan derhalve worden volstaan met het noemen van de beheerder van een icbe. De beheerder van een beleggingsinstelling en de beleggingsonderneming kunnen worden geschrapt.

T en U (artikelen 4:27a en 4:91da)

Deze wijzigingen houden verband met de nieuwe begrippen "centrale tegenpartij" en "EMIR-verordening"; zie ook paragraaf 6.1 van de algemene toelichting.

V (artikel 5:32d)

In het zevende lid van artikel 5:32d is de plicht opgenomen om voorschriften verbonden aan een vvgb als bedoeld in dat artikel na te leven. Omdat artikel I, onderdelen D en E, een algemene norm tot het naleven van beschikkingsvoorschriften en –beperkingen invoert, wordt deze bijzondere norm overbodig en komt zij te vervallen.

W (bijlagen bij artikelen 1:79 en 1:80)

Het nieuwe artikel 1:104b, dat strekt tot het naleven van vergunningsvoorschriften en –beperkingen, wordt opgenomen in de bijlages, zodat verduidelijkt wordt dat de toezichthouders voor een schending van die bepaling een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete kunnen opleggen. In het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector zal worden geregeld dat dezelfde boetecategorie geldt als bij het handelen zonder de desbetreffende beschikking. Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting bij de onderdelen D en E.

Verder wordt het nieuwe artikel 3:17d, eerste lid, met betrekking tot de tuchtrechtelijke regeling voor verzekeraars toegevoegd aan de opsommingen in de hiervoor genoemde bijlagen. De vernummering van de artikelen in afdeling 3.5.9 wordt in de opsomming doorgevoerd en een verouderde verwijzing naar artikel 3:97 vervalst. Tot slot wordt geregeld dat de toezichthouder bij overtreding van artikel 3:267e een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom kan opleggen.

ARTIKEL II (Wtt 2018)

A (artikel 1)

In onderdeel a van de huidige definitie van trustdienst is "het zijn van bestuurder" opgenomen, dit wordt gewijzigd naar "het optreden als bestuurder". Het "optreden" past meer bij het karakter van dit type dienstverlening, nu het hierbij gaat om bestuurders die worden ingeschakeld door cliënten om het bestuur uit te voeren van verschillende entiteiten.

Verder wordt in de definitie "in opdracht van" gewijzigd in "ten behoeve van", aangezien "in opdracht van" geïnterpreteerd zou kunnen worden alsof de bepaling alleen geldt indien er een overeenkomst van opdracht gesloten is. Dit is echter niet beoogd bij het reguleren van deze dienst. Het doet er niet toe of het optreden plaatsvindt op basis van een opdrachtovereenkomst of een andere overeenkomst, zoals een arbeidsovereenkomst; het gaat erom dat er een bestuurdersfunctie vervuld wordt voor een entiteit ten behoeve van een cliënt. "Ten behoeve van een cliënt" sluit het optreden als bestuurder van een rechtspersoon of vennootschap die tot dezelfde groep behoort als degene die bestuurder of vennoot is, uit. Het gaat dus om het optreden als bestuurder buiten de eigen groep.

De zinsnede "een natuurlijke persoon, rechtspersoon, of vennootschap die niet tot dezelfde groep behoort als degene die bestuurder of vennoot is" uit de huidige definitie wordt vervangen door "een cliënt". Dit maakt de definitie beter leesbaar en sluit aan bij het begrip "cliënt" dat is gedefinieerd in de wet.

In onderdeel b van de definitie van trustdienst wordt "het in opdracht van een niet tot dezelfde groep behorende natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap, ter beschikking stellen van een postadres of bezoekadres" gewijzigd naar "natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die een adres of postadres ter beschikking stellen". Dit om de omschrijving van deze dienst in lijn te brengen met de definitie van domicilieverlening, zoals gedefinieerd in artikel 1a, vierde lid, onderdeel g, van de Wwft. Dienstverlening valt niet onder het begrip als deze binnen de eigen groep plaatsvindt. Het moet dus gaan om het verstrekken van een postadres in combinatie met aanvullende diensten aan een vennootschap of rechtspersoon buiten de eigen groep. Ook is sprake van de dienst als het verstrekken van een postadres en een van de aanvullende diensten worden verstrekt aan verschillende rechtspersonen of vennootschappen die tot dezelfde groep behoren. Deze reikwijdte is gelijk aan de huidige bepaling. De aanpassingen beogen enkel de begripsbepaling te verduidelijken en gelijk te trekken met de definitie in de Wwft.

B (artikel 8)

Artikel 8, eerste lid, onderdeel e, vervalt, omdat een wijziging van de formele en feitelijke zeggenschapsstructuur van de groep waartoe het trustkantoor behoort, geen toestemming meer vereist van de toezichthouder. Een dergelijke wijziging dient echter wel onverwijld gemeld te worden aan de toezichthouder. Daarom is onderdeel g (nieuw) aan artikel 8, derde lid toegevoegd. Middels dit onderdeel wordt geregeld dat een wijziging van de formele en feitelijke zeggenschapsstructuur van de groep waartoe het trustkantoor behoort, onverwijld gemeld wordt aan DNB.

C (artikel 39)

Aan artikel 39, tweede lid, wordt een nieuw onderdeel f toegevoegd. Dit komt voort uit de wens van de toezichthouder om de verbodsbepaling uit artikel 17 beter handhaafbaar te maken. Nu is een belastingadvies geen verplicht onderdeel van het dienstverleningsdossier en is de oorsprong van een belastingadvies niet altijd duidelijk. Onderdeel f stelt het verplicht om een belastingadvies, met de namen van de betrokken adviseurs en de datum van afgifte, op te nemen in het dienstverleningsdossier. Nu dit onderdeel wordt van het dienstverleningsdossier, kan de toezichthouder beter beoordelen of er geen belastingadvies en trustdiensten aan dezelfde cliënt worden verleend.

D (artikel 51)

Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat de toezichthouder de keuze heeft om een voordeelafhankelijke boete op te leggen wanneer op grond van artikel 50 het omzetafhankelijke regime geldt. Zie verder paragraaf 6.4 van de algemene toelichting.

ARTIKEL III (Wwft)

A (artikel 1d)

Artikel 1d Wwft bepaalt dat DNB toezicht houdt op aanbieders van cryptodiensten (artikel 1a, vierde lid, onderdelen l en m). Omdat bijkantoren van deze aanbieders ook onder de bepaling van artikel 23b Wwft vallen, hoeft voor deze bijkantoren niet separaat een toezichthouder aangewezen te worden.

B en C (artikelen 31 en 32)

Artikel 30, onder b, Wwft bepaalt dat de toezichthoudende autoriteit een bestuurlijke boete kan opleggen aan een beheerder als bedoeld in artikel 1a, zesde lid, die zijn in die bepaling vervatte zorgplicht overtreedt. De artikelen 31 en 32 Wwft over de boetehoogte verwijzen echter alleen naar de instellingen die de beheerder kan beheren. De voorgestelde wijzigingen voegen aan die artikelen een expliciete verwijzing naar de beheerder van dergelijke instellingen toe. Daarmee wordt verduidelijkt dat de toezichthouder ook aan beheerders een boete kan opleggen die ingevolge de artikelen 31 en 32 Wwft hoger of omzetafhankelijk is.

D (artikel 32a)

Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat de toezichthouder de keuze heeft om een voordeelafhankelijke boete op te leggen wanneer op grond van artikel 32 het omzetafhankelijke regime geldt. Zie verder paragraaf 6.4 van de algemene toelichting.

ARTIKEL IV (Wwft BES)

In de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Wwft BES) wordt ook het transport van liquide middelen gereguleerd. Artikel 5.5, tweede lid, van de Wwft BES regelt de inbewaringneming van liquide middelen door de douane. Douaneambtenaren hebben thans op grond van artikel 5.6 de bevoegdheid om een transport liquide middelen zeven dagen in bewaring te nemen, waarna deze eventueel met zeven dagen verlengd kan worden. De Wwft BES is in 2020 gewijzigd.²² Met deze wijziging van de Wwft BES is voor de controle van grensoverschrijdende transporten van liquide middelen de kennisgevingsplicht geïntroduceerd in artikel 4.3, overeenkomstig de in Europees Nederland geldende Verordening controle liquide middelen.²³ Op grond van dit artikel dient de afzender of ontvanger van ongebeleide liquide middelen met een gezamenlijke waarde van 10.000 USD of meer op verzoek daartoe door de douane, een kennisgeving te doen van dit transport. Op grond van het derde lid van artikel 4.3 wordt geacht niet aan de kennisgeving te zijn voldaan als de kennisgeving niet of niet juist is gedaan, dan wel niet aan de douane ter beschikking is gesteld, binnen dertig dagen. Bij deze wijziging van de Wwft BES is nagelaten om de termijn voor de inbewaringneming in artikel 5.6 in overeenstemming te brengen met de termijn die de betrokkene heeft om de verzochte kennisgeving aan de Douane te doen. Daarom wordt voorgesteld deze termijn vast te stellen op eveneens maximaal dertig dagen, met de mogelijkheid om deze termijn met maximaal dertig dagen te verlengen. De eerste periode van dertig dagen sluit daarmee aan bij de termijn van de

---

²² Stb. 2020, 465.

²³ Verordening (EU) 2018/1672 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de controle van liquide middelen die de Unie binnenkomen of verlaten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1889/2005 (PbEU 2018, L 284).

kennisgevingsplicht uit het derde lid van artikel 4.3. Indien nader onderzoek naar de herkomst van de liquide middelen vereist is, kan deze termijn verlengd worden met nog eens maximaal dertig dagen. Deze verlenging kan gebruikt worden om de vervoerder, afzender of ontvanger van de liquide middelen in staat te stellen ontbrekende informatie of documentatie die vereist om aan de aangifte of kennisgeving te voldoen aan te leveren. Voorts wordt de term 'diensthoofd' vervangen door 'de inspecteur van douane', in aansluiting bij de organisatie van de Douane Caribisch Nederland zoals voorgeschreven in de Douane- en Accijnswet BES.

ARTIKEL V (Fw)

Dit artikel verbetert een verwijzing naar een richtlijn in artikel 213me.

ARTIKEL VI (Wako)

Dit artikel regelt dat de vaststelling van de bedragen waarvoor exploitanten van kernongevallen aansprakelijk zijn als zich een kernongeval voordoet door de Minister van Financiën wordt vastgesteld in overeenstemming met de Ministers van Justitie en Veiligheid en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit was al sinds 6 juli 2017 (Stb. 2016, 180) geregeld in de Wet aansprakelijkheid kernongevallen zoals die tot 1 januari 2022 luidde. Op 1 januari 2022 is de Wet van 30 oktober 2008 tot wijziging van de Wet aansprakelijkheid kernongevallen ter uitvoering van het Protocol van 12 februari 2004 houdende wijziging van het Verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie en ter uitvoering van het Protocol van 12 februari 2004 houdende wijziging van Verdrag van 31 januari 1963 tot aanvulling van het Verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie (Stb. 2008, 509) in werking getreden. In de wet van 6 juli 2017 is abusievelijk niet de Wet van 30 oktober 2008 aangepast, zodat de betrokkenheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is komen te vervallen. Dit wordt met deze aanpassing hersteld.

ARTIKEL VII (Wed)

De opsomming in artikel 1, onder 2°, van de Wet op de economische delicten wordt in overeenstemming gebracht met de door dit wetsvoorstel aangebrachte vernummering in de Wft.

De Minister van Financiën,